

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 2.3 การกาคุณภาพของแบบสอบถาม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครว้เรือนจำนวน 1,266 ครว้เรือน ในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ และกำหนดให้หัวหน้าครว้เรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครว้เรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เป็นตัวแทนประชากร (สำนักทะเบียนราษฎรเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์, 2550)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยได้หากกลุ่มตัวอย่างจากหัวหน้าครว้เรือน จำนวน 1,266 ครว้เรือน ดังนี้

1.2.1 ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามานะ มีรายละเอียด (Yamane, 1973 : 727; อ้างถึงในบุญชุม ศรีสะอาด, 2545 : 95) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

จากสูตร

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร(คน)

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น (โดยการศึกษารั้งนี้กำหนดให้เท่ากับ .05)

แทนค่าจากสูตร

$$n = \frac{1,266}{1 + 1,266 \times .05^2}$$

$$n = 272.21$$

$$n = 273$$

1.2.2 เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้คำนวณหาสัดส่วน

(Quota Sampling) ของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชน ด้วยเทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Simple Sampling) ดังนี้

ตารางที่ 2 สัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชุมชนดังนี้

ลำดับชุมชน	ชื่อชุมชน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง
1	กุคสิง 1	122	26
2	กุคสิง 2	137	29
3	ร่องคำ 3	86	18
4	กกมะคำ 4	107	23
5	สองห้อง 5	68	15
6	กกมะคำ 6	105	23
7	กุคสิง 7	81	17
8	กุคสิง 8	105	23
9	ร่องคำ 9	115	25
10	กุคสิง 10	79	17
11	สองห้อง 11	69	15
12	กุคสิง 12	64	14
13	ดงเมือง 13	128	28
รวม		1,266	273

1.2.3 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิชนิดสุ่มอย่างง่าย (Stratified Random Sampling) โดยนำเลขที่ครัวเรือนของแต่ละหมู่บ้านลงในกล่องแล้วหยิบขึ้นทีละใบจนได้ครบกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละหมู่บ้านและผู้วิจัยได้กำหนดครัวเรือนโดยให้หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ครัวเรือนละ 1 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างและผู้วิจัยได้เก็บทุกครัวเรือนและได้กลุ่มตัวอย่างครบถ้วนตามสัดส่วน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนที่อยู่อาศัย ระดับการศึกษา และอาชีพ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด โดยคำถามครอบคลุมลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนตามภารกิจของเทศบาลตำบลร้องคำ อำเภอร้องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาตรา 50 จำนวน 4 ด้าน รวม 32 ข้อ ได้แก่

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหา ซึ่งเป็นข้อมูลทางบวกทุกข้อ จำนวน 8 ข้อ
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางเพื่อการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นข้อมูลทางบวกทุกข้อ จำนวน 8 ข้อ
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนงานซึ่งเป็นข้อมูลทางบวกทุกข้อ จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานซึ่งเป็นข้อมูลทางบวกทุกข้อ จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ที่มีการกำหนดคะแนนแบบเดียวกันทุกข้อ โดยกำหนดในแต่ละข้อมีคะแนนเป็น 5 4 3 2 1 ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาตำรา ระเบียบ กฎหมาย ทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งชนิดปลายเปิดและปลายปิด

2.2.3 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยได้รับอิทธิพลแนวคิดจากอกิน รพีพัฒน์ (อกิน รพีพัฒน์ . 2527 : 107) เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แก้วใจ เสนอแนะ ปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

1) นายยิ่งยศ อุดรพิมพ์ คุณวุฒิ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหาร การศึกษา) ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2) นางสาวสุรพันธ์ พันธุ์มณี คุณวุฒิ กศ.ม. (วัดผลและประเมินผล การศึกษา) ตำแหน่ง ครู คศ. 2 โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัยและวัดผล

3) นางนงนารด มิสาทิ คุณวุฒิ ศศ.ม. (ภาษาไทย) ตำแหน่ง ครู คศ. 2 โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.3 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคำถามแต่ละข้อ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายข้อกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item

Objective Congruence) และผู้วิจัยจะนำข้อคำถามที่มีค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าเฉลี่ย IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ

2.3.1 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – out) กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 40 คน จาก 8 ชุมชนโดยการสุ่มอย่างง่ายและกำหนดสัดส่วนจำนวนครัวเรือน และแยกระดับการศึกษา และอาชีพตามสัดส่วนแล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 95) และได้ความเชื่อมั่นรายข้ออยู่ระหว่าง .98-.98 และความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

2.3.2 จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้เก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนทุกด้าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกเทศมนตรีตำบลร่องคำ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยแต่งตั้งผู้ช่วยผู้วิจัยและชี้แจงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับผู้ช่วยผู้วิจัย

3.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามและได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถาม ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ถูกต้องทุกข้อ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

4.2.1 กำหนดระดับคะแนนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

ระดับการมีส่วนร่วม	คะแนน
มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน

ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน

4.2.2 กำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย
มากที่สุด	4.51 – 5.00
มาก	3.51 – 4.50
ปานกลาง	2.51 – 3.50
น้อย	1.51 – 2.50
น้อยที่สุด	1.00 – 1.50

4.3 ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และการอภิปรายเชิงพรรณนา

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 การวัดระดับการมีส่วนร่วม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม จำแนกตามกลุ่มชุมชนที่อาศัยอยู่ ระดับการศึกษา และอาชีพ ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F -test, One Way ANOVA)

โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติในการเปรียบเทียบที่ระดับ .05 หากพบว่ามีความแตกต่างกันจากการวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ F แล้ว จะวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีแอลเอสดี (LSD : Least Significant Difference)

5.4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และอภิปรายเชิงพรรณนา